

№ 420, 133

БІЛГОСЛОВІК

СЛОВА АВЪ ПРАКЛЯТАЙ ГАРЭЛЦЫ

и

АВЪ ЖЫЦЬЦИ И СМЪРЦИ ПЬЯНИЦЫ.

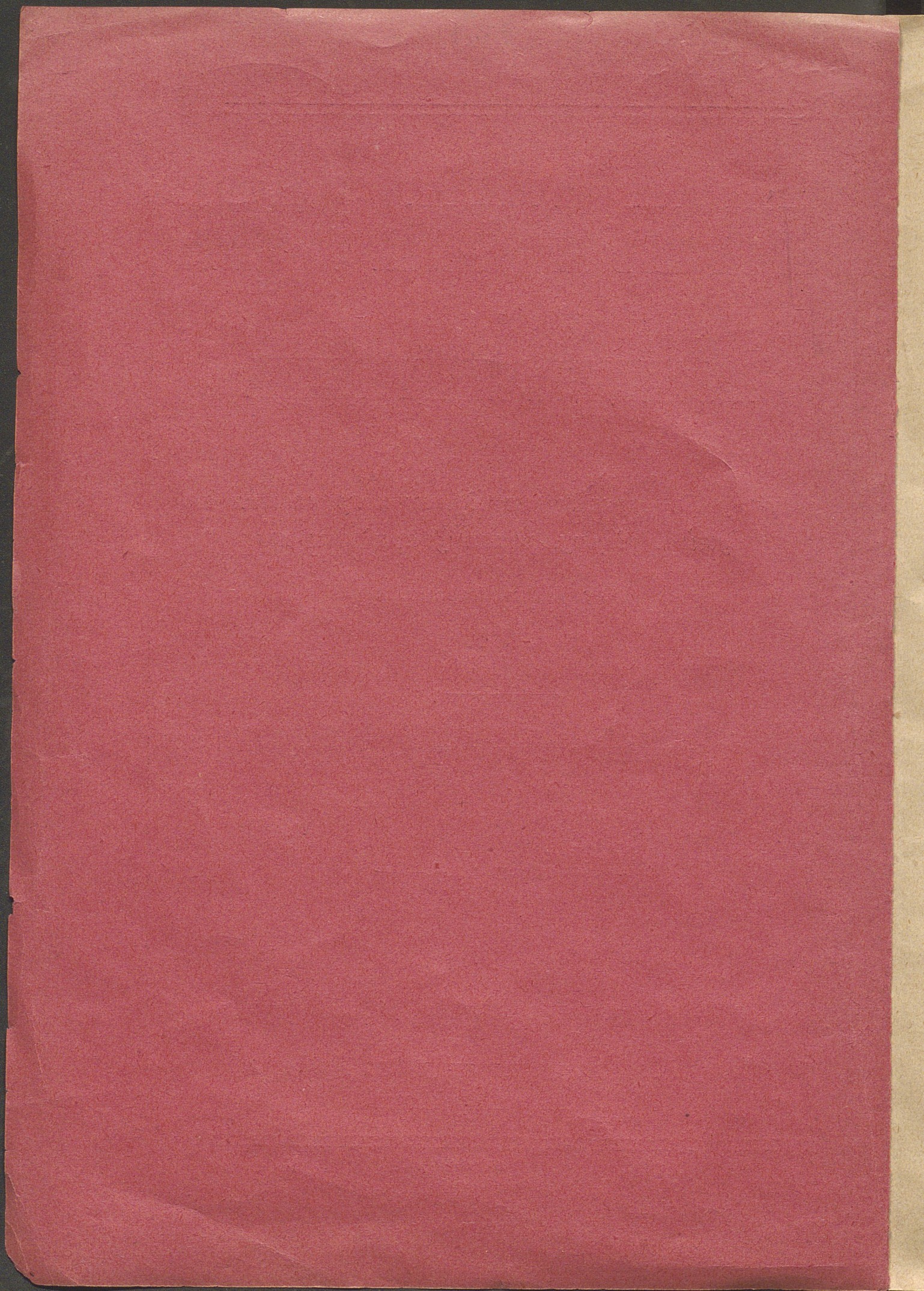
*Добраму Беларускаму народу, на пакрапленья яго
душы и рѣзуму, разказаў прыяцаль яго*

ПОПЯЧИЦАЛЬ ТРЭЗВАСЬЦИ

А. І.

Друкавана у Пицярбурху 1900 року.

Складъ Глаўны у книжницы Яна Дубѣвика,
у Мѣнску-Литоўскаму.

СЛОВА АБЪ ПРАКЛЯТАЙ ГАРЭЛЦЫ

и

АБЪ ЖЫЦЬЦИ И СМЪРЦИ ПЬЯНИЦЫ.

*Добраму Бьларускаму народу, на пакрапленья яго
душы и рòзуму, разказаў прыяцяль яго*

ПОПЯЧИЦЯЛЬ ТРЭЗВАСЬЦИ

А. І.

Друкава̀на у Пицярбурху 1900 року.

Складь Глаўны у книжницы Яна Дубòвика,
у Мѣнеку-Литоўскамь.

Biblioteka Narodowa
Warszawa

30001017064178

Дозволено цензурою. С.-Петербургъ, 7 января 1900 года.

II. 420.133

Типографія инж. Г. А. Бернштейна, Орловскій пер., № 1.

I.

СЛОВА АБЪ ПРАКЛЯТАЙ ҐАРЭЛЦЫ.

Пакуль разкажу самую сказку, паслухайцѣ добрые людзи щырую праўду абъ томъ, што такая ѣсть ґарэлка.

Отажъ, наймудрэйшыя учоныя, прыґледзяўшыся пильна страшнымъ skutкамъ пицьця ґорэлки, дадумалися праўды и учаць цяпѣрь на вѣсь ґолаць: *што яна пѣтъ праўдзивымъ нящасьцямъ рѣду чалавѣчага* и якъ людзи набяруцца рѣзуму, то мусяць яю пакинуць и забараниць стрѣґа закѣнамъ. Ужо ѣсть наватъ краи, ґдзѣ ґарэлку заняволяна пиць якъ напитаць будни и колись усюды будзя тоя сама.

Даўнѣй людзи для развясяленьня ужывали падъ часъ питнаго мѣоду и лѣдґкаґо пива, а ґдзѣ родзиць винаґрадъ-вина; ґарэлка-же была у аптѣкахъ, уважана за шкадливую здароўю, и толька брали яю па трошку, за пазваленьнямъ дѣхтара. Но зъ таґо лякарства дурь чалавѣчы выдумаў патомъ штодзѣнны напитаць, а хчивасьць людзкая, жадливая ґрошы, падсунула тую атруту цѣомнаму народу

у кòрчмахъ, штобъ мѣць даходъ, хоць-бы зъ дур-
носьци и г̀раху ближняго!...

Паўсюду, затымъ и у краи нашамъ, брыдкія
вѣльми были дзѣйки г̀арэлки празъ доўгі часъ, а
ня тутъ мѣста ихъ разказываць падробна, а толька
намякну, што дзякаваць Богу, адъ двоухъ лѣтъ ужо
пакасаваны у сіолахъ усѣ кòрчмы и завѣдзянъ такъ
называемы „манаполь“ казіонны, съ цѣлю, штобъ
народъ мѣў мѣншь можнасьци пьянстваваць, ду-
рѣць, г̀убиць сваѣ пажытки, здароўя и д̀ушу!

Мысль правадаўцы была тымъ большъ святая,
што завѣдзяны и папачыцяли, для надзору надъ
трезвасьцю народа.

Аднакъ народъ прывыклы зъ прадвѣку да пьян-
ства, николи ня пярасьцяраганы шыра абъ зг̀уб-
ныхъ skutкахъ апòйства, якъ толька уникли кòрч-
мы, стаў пиць бязабразна, *проста на улицы*, пры
манаполяхъ; стаў буяницъ и г̀айдамачыць звѣрска,
такъ, што часта адъ тагò бываюць краминалы и
калѣцтвы, а къ таму разные злые людзи *стали*
тайкомъ дзяржаць у сябѣ г̀арэлку, падманиваць
народъ и прадаваць яю такъ якъ даўнѣй у кòрчмахъ,
што и г̀решна и ня законна, бо законъ стрòга таго
забараняя.

Отажъ кажны сумленны и растаропны чалавѣкъ
павинянъ чурацца г̀арэлки якъ злога д̀уха и вѣдаць:

што яна ня здарова людзямъ—калі кружыць имъ
г'олавы и робиць тоя што „казлы дзяруць“... Яна
ня крэпиць калі найсильнѣйшаго зъ ногъ зваливая;
ня зр'я калі зимою пьяныя м'рзнуць на см'рць;
ня правиць душы и р'озуму калі чалавѣкъ напіў-
шыся розумъ трапиць и чыниць усяляки блудъ; бо
хтожъ ня вѣдая, што зъ нѣй разпуста, зладзѣйства,
разбойства, бязбожнасьць! Яна зводзиць чалавѣка
зъ дастатку на г'этымъ свѣця, убожыць яго, а што
найгоршъ: зубиць душу у вѣчнасьци, на томъ
свѣць, бо водлугъ слоў Бога нашаго Язуса Хры-
ста „пьяницы ня даступяць царства няб'снаго“,
и г'эта ц'юнгля помниць трэба.

Просты народъ ня г'лядзі, и ня тлумачся тымъ,
што письбнны, такъ называемы высшы кл'асы пьюць
часта и гуляюць. Г'эта яны зль робяць, вамъ ня
для науки, и за злы прыкладъ здадуць атвѣтъ Богу,
которы ихъ асудзиць строга.

Вѣдайця абъ тоя, што няўсяка асвѣта, ня
кажна наука ёсть праўдзива, а толька та, котора
угрунтована на закона Божымъ и г'энай належыць
таквѣля прагнуць и прысваиваць, а яна учыць насъ
быць: трезвыми, працавитыми, миласерднымі,
учыць шанаваць ўсіо чужога, ня мсьциць ближняму
ни якъ и наватъ любіць н'прыяцяляў своихъ.

Отъ мудрасьць! и г'дзѣ народъ яіо сабѣ прыс-

воіў, тамъ цвицѣ мажебны дастатакъ, спакойнасьць
и здароўя, бо толька цнота даѣ счасьця праўдзива
и ни што большъ!

Зразумѣйцяжъ гэта брацьця сяляня и паслу-
хаўшы цяпѣрь сказки зъ жыцьця вашаго узятай,
нярастаньця улягаць у тую атруту души и цяла,
каторую ~~завуць~~ завуць гарэлкай.

II.

АБЪ ЖЫЦЬЦИ И СМЪРЦИ ПЬЯНИЦЫ

абразокъ зъ Сѣльскаго быту.

Людзи у святки моляцца Бажѡчку,
А іонь сабѣ зъ раньня зъ чортамъ у шинѡчку...
Яго чорны дзѣтки такъ якъ галавѣшки,
А іонь пець гарэлку, да ўсію строиць смѣшки...
Яго згнила хата и дзиравы стрѣхи,
А іонь у карчмѣ сядзиць для уцѣхи...
Усѣ прыадзѣты у сарочки, сьвиты,
А на ніомъ рызьнякъ латами падшыты...
Усѣ чужыя жонки вясіюлы и рэзвы,
А яго усмутку, бо мужыкъ ня трэзвы...
Яна у клѡпоця каля гаспадарки,
А іонь толька жьду спаражня чарки...
У людзѣй снасьцина, хамуты, каліюсы,
А ў яго ня машь наватъ и атосы...
Коникаў и статку поўная дзярэўня,
На ягожь падворку ня видаць и пѣўня...
Людзи спаць лажацца натрудзіўшы косьци,
А іонь бяжыць къ Шмуйлу, папиваць, у госьци...

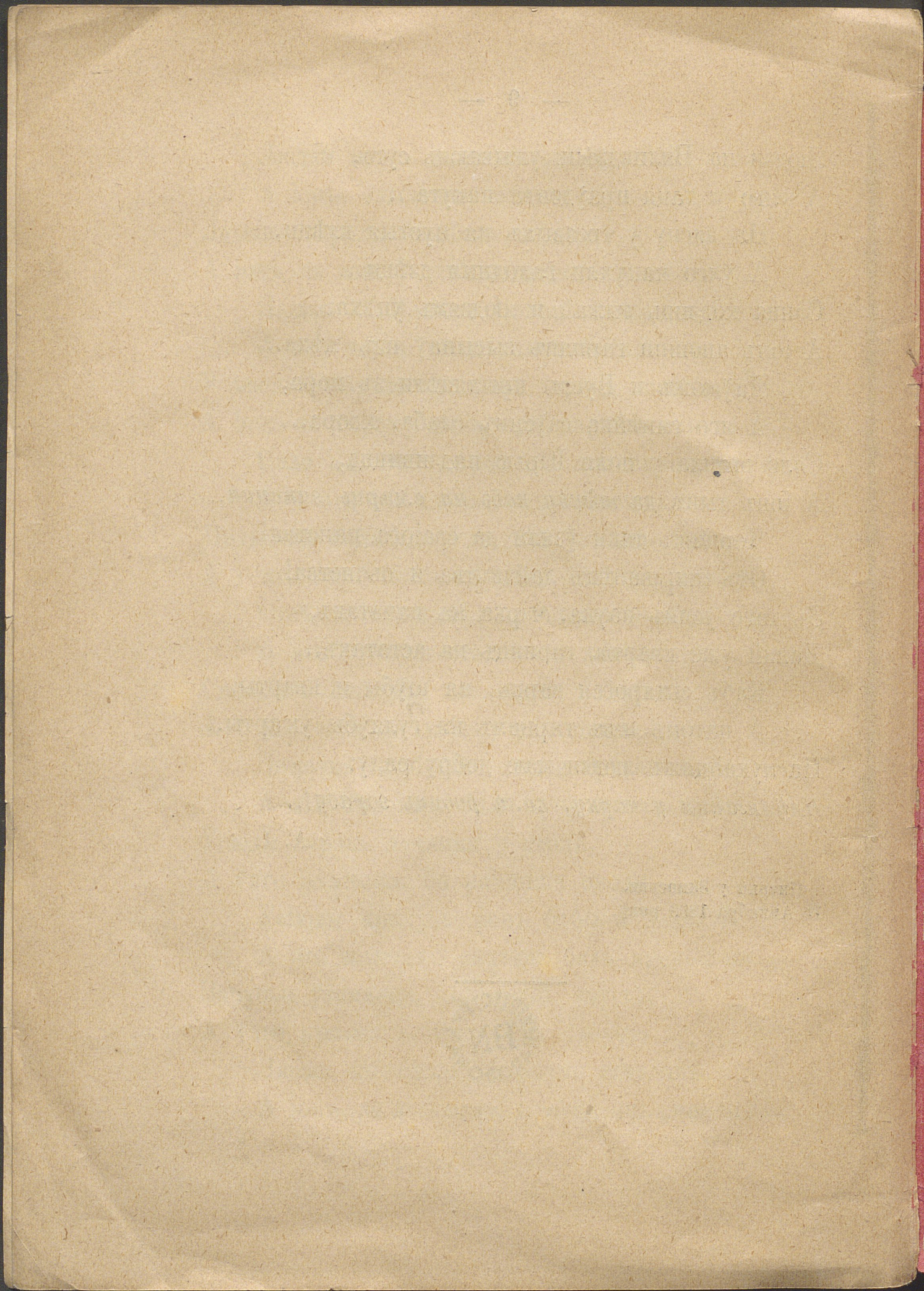
Людзи ідуць рана на работу ў поля,
А іонь, злыдзянь, п'яны ляжыць у стадоля...
Людзи паарали, засьяли ніўкі,
А іонь ня кинуў узьмлю нават і каліўкі...
Людзи зь Панамь Богомь снапкі позьбірала,
А яму черці піць дапамагала...
У восьянь Образь ходзіць, дараць ксяндза багаты,
А іонь зь сораму папоў да карчмы изь хаты...
Сяло „Дзяды“ спраўляя, лея пива у шклянкі,
А ў яго ні хлѣба, ані галамянкі...
Падышли каляды, у людзѣй каўбасы,
А ў яго гаршчэчкі саўсімь бязь закрасы...
Сусѣдзи малоцяць, прадаюць зярнята,
А яго пустыя: стадола і хата...
Сяляня паплаціли маказынь, падаткі,
А ў яго таквѣля даўгі, нядастаткі...
Зимачка надбѣгла, людзи грэюць избы,
А яго халодна, бязь дроў і бязь прызбы...
Ўсюды гараць лучнікі у столи,
А ў яго цямніца, бо нямашка смоли...
Усіюды прадўць ліонь бабы і дзявіцы,
А яго жанчына сядзіць бязь прасьніцы...
Запускі ўзняліся, усѣ ядуць тлуста,
А ў яго праснакь, нясчымна капуста...
Людзи загавѣли, пакінулі шмэляць,
А іонь, за кажарку, праводзіць „папльляць“...

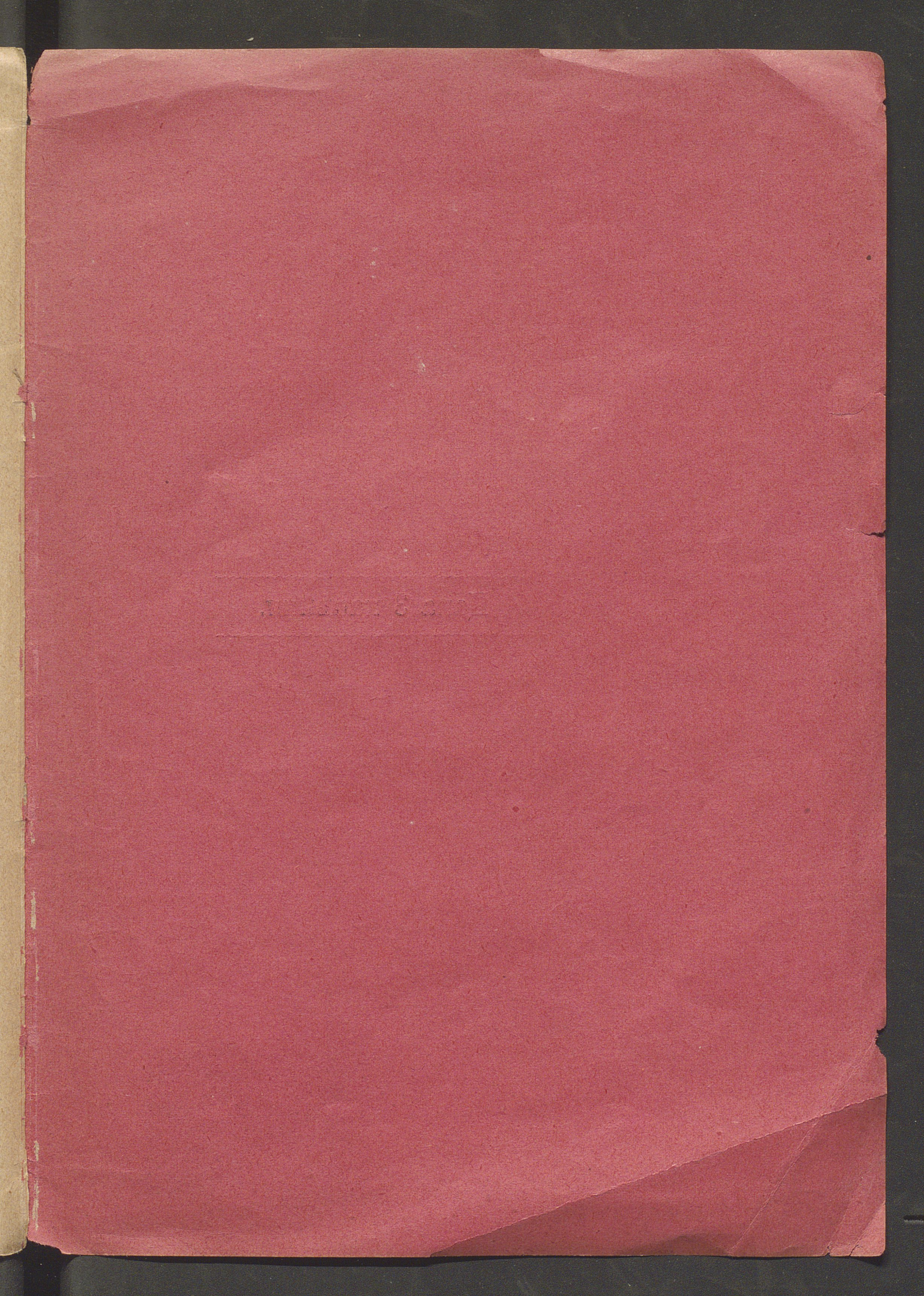
Людзи на Вяликдзёнь ужываюць сута,
А ўяго у хаця праўдзива пакута...
На вясну у трэзвыхъ ня пустыя клёци,
А ўяго папухли галодныя дзёци...
Сонца ходзиць выжай и людзямъ уцёха,
А іонь апошни гарняць высыпаў изъ мёха...
Даўжождь и Буслы прыляцёли зъ мора,
А яго сямёйка саўсимъ слаба, хвора...
Сяло вышла у поля Юрыю падзивицца,
А іонь тыць да *шынку кабъ на смёрць запицца*...
Черциждь таки ўзяли да сваёга панства!
Отъ яки канёць лайдацтва и пьянства!
Зъ таго усимъ наука: чарка на пачатакъ,
Даляй уже кварта, гарняць на астатакъ...
Кабъ сыцярогея чарки, ня пёубы и кварталы,
А патомъ и зъ гарцамъ ня гуляёбы ўжарты...
Паслухайцяждь людзи маю добру раду:
Няўлягайця у чарку, калі робиць здраду!...

А. І.

Писана у Замосьци,
15 Авцябра 1899 року.

Цана 3 капѣйки.

Biblioteka Narodowa
Warszawa

30001017064178